

AANTEKENEN

Faunabeheereenheid Fryslan
t.a.v. het bestuur
Swichumerdyk 3
9088 AP WIRDUM

Leeuwarden, 21 december 2021

Verzonden, 21 DEC. 2021

Ons kenmerk : 01946277
Afd./Opgave : Biodiversiteit en landschap
Behandeld door : Opgave Groen / (058) 292 59 25 of provincie@fryslan.frl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

Onderwerp : Gedeeltelijke goedkeuring Faunabeheerplan Predatie

Geacht bestuur,

Op 29 november 2021 ontvingen wij van u het verzoek tot goedkeuring van het Faunabeheerplan Predatie Fryslân 2022 – 2026 (hierna: het faunabeheerplan). Op vrijdag 2 december, maandag 6 december en vrijdag 10 december 2021 ontvingen wij per mail aanvullende informatie. In deze brief informeren wij u over ons besluit om het faunabeheerplan gedeeltelijk goed te keuren.

Besluit

Wij hebben besloten om het door u vastgestelde Faunabeheerplan Predatie Fryslân 2022 – 2026 goed te keuren voor zover het betreft de soorten genoemd in figuur 15 (pagina 44) van het faunabeheerplan onder fase 1 en 2, te weten vos, zwarte kraai, steenmarter en bruine rat.

Toelichting

Algemeen

Artikel 3.12, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: de Wnb) bepaalt dat Faunabeheereenheden voor hun werkgebied één of meer faunabeheerplannen vaststellen. Het faunabeheerplan is de basis voor de uitvoering van een vrijstelling voor schadebestrijding, de verlening van ontheffingen en de uitoefening van de jacht.

De goedkeuring van het vigerende faunabeheerplan Jacht en Vrijgestelde soorten loopt per 31 december 2021 af. U heeft ervoor gekozen om de aanpak van predatie op weide- en akkervogels via een separaat faunabeheerplan te regelen. Dit Faunabeheerplan Predatie ziet op het beheer van populaties van predatoren van weide- en akkervogels in de provincie Fryslân.

U geeft daarbij aan dat in de eerste plaats blijvend moet worden ingezet op biotoopverbetering. Ook wordt aangegeven dat er een breed gedragen politieke en maatschappelijke steun is om tegelijkertijd en meer dan voorheen in te zetten op bestrijding predatoren. Wij constateren dat dit in lijn is met de huidige protocollen Weide- en Akkervogels, die in dit faunabeheerplan zijn opgenomen. Deze protocollen zijn opgesteld door het Olterterp Overleg.

In figuur 15 op pagina 44 van het faunabeheerplan is weergegeven op welke soorten het faunabeheerplan ziet. Het faunabeheerplan ziet enerzijds op landelijk vrijgestelde soorten zwarte kraai en vos en voor de maatregelen en middelen die gekoppeld zijn aan deze landelijke vrijstelling. Voor aanvullende maatregelen en middelen, zoals de vangkooi bij de kraai zult u een nader onderbouwde aanvraag voor een ontheffing indienen.

Anderzijds ziet het faunabeheerplan op soorten en maatregelen waarvoor geen landelijke of provinciale vrijstelling geldt. Beoogd is dat het faunabeheerplan als basis dient voor toekomstige aanvragen van ontheffingen.

Procedure

In de Wnb is voorgeschreven hoe tot een faunabeheerplan moet worden gekomen. De wet bepaalt dat de Faunabeheereenheid een faunabeheerplan vaststelt. Conform de Wnb heeft de Faunabeheereenheid voorafgaand aan de vaststelling de binnen haar werkgebied werkzame wildbeheereenheden gehoord. Deze consultatie heeft plaatsgevonden op 6 oktober 2021.

Daarnaast hebt u op 22 september 2021 het faunabeheerplan voorgelegd aan het Olterterp Overleg. Deze heeft zich, met uitzondering van Natuurmonumenten, achter het faunabeheerplan predatie geschaard.

Na vaststelling door de Faunabeheereenheid dient het Faunabeheerplan door Gedeputeerde Staten te worden goedgekeurd conform artikel 3.12, zevende lid, van de Wnb.

Toetsing

In de Wnb en in artikel 3.4 en 3.5 van de Verordening Wet natuurbescherming Fryslân 2017 (hierna: de Verordening) zijn eisen gesteld aan de inhoud van het faunabeheerplan. Wij hebben getoetst of het faunabeheerplan aan deze eisen voldoet. Tevens hebben wij getoetst of het faunabeheerplan in overeenstemming is met het provinciaal faunabeleid, vastgelegd in de door Provinciale Staten vastgestelde Nota Faunabeleid Fryslân.

Het faunabeheerplan bevat passende en doeltreffende maatregelen ter voorkoming en bestrijding van schade aangericht door in het wild levende dieren te weten: vos, zwarte kraai (voor zover het betreft de landelijke vrijstelling) en bruine rat. Ook de aard en noodzaak van de handelingen zijn voldoende beschreven.

Het faunabeheerplan is onderbouwd met trendtellingen die afkomstig zijn uit meerdere openbare bronnen. Deze trendtellingen geven een voldoende beeld van de ontwikkeling van de standen van de soorten waarop het faunabeheerplan betrekking heeft en waarop de

goedkeuring voorziet. Uit de verspreidingskaarten kan worden opgemaakt hoe de verspreiding in Fryslân zich verhoudt tot de landelijke situatie. Het faunabeheerplan gaat in op de wijze waarop monitoring zal plaatsvinden.

Een kaart met de begrenzing van de Faunabeheereenheid en beschrijving van de omvang daarvan maakt onderdeel uit van het plan. Ook is aangegeven op welke wildbeheereenheden het plan betrekking heeft.

Een overzicht van gedode dieren is opgenomen in figuur 12 op pagina 35.

Steenmarter, verwilderde kat en vangkooi zwarte kraai

In uw verzoek tot goedkeuring merkt u naar onze mening terecht op dat voor mogelijk toekomstige maatregelen voor de steenmarter het van belang is dat de lopende pilot eerst wordt geëvalueerd. Deze evaluatie zal vanaf de zomer van 2022 plaatsvinden. Daarbij zal de Faunabeheereenheid worden betrokken.

Het gebruik van kunstlicht voor afschot van verwilderde katten in de avond en de nacht ten behoeve van predatiebestrijding wordt in dit faunabeheerplan voorzien. Daar zult u op een later tijdstip ontheffing voor aanvragen. Daarbij betreft u de evaluatie van een predatieonderzoek met cameravallen.¹ De verwilderde kat is geen inheems beschermde diersoort. Voor verwilderde soorten en exoten is geen goedgekeurd faunabeheerplan vereist.² Deze soort valt dan ook buiten de beoordeling van dit faunabeheerplan.

In het faunabeheerplan schrijft u dat nog wordt gewerkt aan een onderbouwing voor de inzet van kraaienvangkooien als middel ten behoeve van het beheer van de zwarte kraai.

Voor voorgenoemde drie soorten vraagt u in de loop van 2022 een ontheffing aan die per 1 december 2022 van kracht zou moeten worden. Het nu voorliggende faunabeheerplan omvat onvoldoende onderbouwing om als basis te dienen voor het verlenen van de nog aan te vragen ontheffingen. Wij kunnen instemmen met de door u voorgestelde werkwijze, waarbij u bij de ontheffingsaanvraag een nadere onderbouwing aanlevert. Daarbij merken wij op dat bij de aanvraag van de ontheffing voldoende duidelijk moet zijn dat aan de ontheffingsvoorwaarden wordt voldaan (noodzakelijkheid, geen andere bevredigende oplossing, geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding).

Voor de overige soorten die in figuur 15 worden genoemd en die vallen onder de fasen 3 en 4 ontbreken in het faunabeheerplan essentiële gegevens over de staat van instandhouding en/of populatie-ontwikkeling en/of het concrete causaal verband tussen de betreffende soorten en hun bijdrage aan predatie van weidevogels. U constateert dat in feite zelf ook, door bij al deze soorten aan te geven dat nog niet bekend is wanneer een ontheffing kan worden aangevraagd en dat hiervoor ook nog een nadere onderbouwing in de toekomst is vereist. Om die reden kunnen wij het faunabeheerplan voor de soorten die vallen onder de fasen 3 en 4 niet goedkeuren.

Predatie Expert Teams (PET's)

Een nieuw fenomeen in het faunabeheerplan is dat de FBE gaat werken met zogenaamde Predatie Expert Teams (PET's). Deze PET's adviseren de FBE over de uitvoering van het predatiebeheer en monitoring op lokaal niveau op basis van bestaande en/of ten behoeve

¹ Mondelinge mededeling FBE Fryslân op 10 december 2021.

² Artikel 3.12, tiende lid, van de Wet natuurbescherming.

van nog aan te vragen ontheffingen. De FBE is en blijft verantwoordelijk voor de onderbouwing van het predatiebeheer.

Voor het daadwerkelijke gebruik van een ontheffing moet de FBE partijen of personen eerst machtigen. Het doormachtigen van ontheffingen aan bevoegde uitvoerders door de FBE is niet nieuw. De adviezen van de PET's aan de FBE kunnen ervoor zorgen dat een besluit van de FBE over het al dan niet verstrekken van machtigingen op een zorgvuldige manier onderbouwd kan worden.

Daarnaast kunnen PET's de FBE adviseren om ontheffingen voor predatiebeheer aan te vragen en de FBE ondersteunen met het onderbouwen van deze aanvragen op basis van lokale kennis en monitoring.

Een PET past binnen het stramien, zoals dit nu ook al geldt voor ontheffingsverlening en doormachtiging. Met dien verstande dat het predatiebeheer altijd gebaseerd blijft op het faunabeheerplan en (ten aanzien van niet vrijgestelde soorten) een door GS verleende ontheffing. De FBE beoordeelt of een machtigingsaanvraag past binnen het provinciale beleidskader en de ontheffing en besluit over het verstrekken van een machtiging, al dan niet op advies van een PET.

We merken nogmaals op dat bij de aanvraag van de ontheffing voldoende duidelijk moet zijn dat aan de ontheffingsvoorwaarden wordt voldaan (noodzakelijkheid, geen andere bevredigende oplossing, geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding).

Landelijk vrijgestelde soorten

Op grond van artikel 3.1 van het Besluit natuurbescherming zijn de vos en zwarte kraai landelijk vrijgesteld. Ten tijde van de aanwijzing op de vrijstellingslijst en meest recentelijk in 2016 bij de totstandkoming van de Wnb is onderbouwd dat voldaan is aan de wettelijke voorwaarden voor het opnemen op de lijst. De voorwaarden (artikel 3.15, eerste en tweede lid, van de Wnb) zijn dat de soorten ten eerste niet in hun voortbestaan worden bedreigd of gevaarlopen en ten tweede in het gehele land schade veroorzaken, bijvoorbeeld aan gewassen of flora of fauna. Wij verwijzen hierbij naar een onderbouwing van de minister van LNV waaruit blijkt dat is voldaan aan deze voorwaarden naar de Nota van Toelichting bij het Besluit natuurbescherming.³

Uit vaste rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt dat met het aanwijzen van de landelijk vrijgestelde soorten als uitgangspunt heeft te gelden dat aan de voorwaarden is voldaan.⁴ Uit het feit dat de soorten nog steeds zijn vrijgesteld, kan worden geconcludeerd dat op dit moment wordt voldaan aan de vrijstellingsvoorwaarden. Wij hebben geen indicatie dat deze onderbouwing inmiddels verouderd of ontoereikend zou zijn. Ook hebben wij geen aanwijzingen dat de situatie in Fryslân zodanig afwijkt van de landelijke situatie dat hieruit volgt dat de landelijke vrijstelling niet onverkort toepasbaar zou zijn.

Conclusie

Wij zijn van mening dat het Faunabeheerplan Fryslân Predatie voldoende inzicht geeft in de wijze waarop de FBE invulling geeft aan de eisen die worden gesteld aan een faunabeheer-

³ Staatsblad 2016, 383, paragraaf 4.1 Schadebestrijding.

⁴ Uitspraken van 24 oktober 2018, ECLI:NL:RVS:2018:3464, van 11 januari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:37 en ECLI:NL:RVS:2017:31, en van 13 januari 2016, ECLI:NL:RVS:2016:43.

plan voor wat betreft de soorten: vos, zwarte kraai, bruine rat, steenmarter. De verwilderde kat valt buiten de beoordeling van dit faunabeheerplan. Voor steenmarter en vangkooi zwarte kraai vraagt u in een later stadium ontheffing aan, waarbij u een nadere onderbouwing aanlevert.

Het faunabeheerplan bevat passende en doeltreffende maatregelen en voldoet aan de eisen uit de Wnb, de Verordening en past binnen de kaders die Provinciale Staten hebben gesteld in de Nota Faunabeleid. Daarom hebben wij besloten het Faunabeheerplan Predatie Fryslân 2022 – 2026 voor genoemde soorten goed te keuren. Voor de overige in het faunabeheerplan opgenomen soorten predatoren wordt goedkeuring onthouden.

Bezwaar

Voor zover deze brief ziet op het goedkeuren van het faunabeheerplan voor wat betreft de landelijk vrijgestelde soorten (zwarte kraai en vos), is dit een op rechtsgevolg gericht besluit. Na inwerkingtreding van dit besluit kan gebruik worden gemaakt van de landelijke vrijstelling voor deze soorten. Dit onderdeel staat open voor bezwaar. De rechtsmiddelenclausule vindt u onderaan deze brief.⁵

De overige onderdelen van het goedkeuringsbesluit zijn niet op rechtsgevolg gericht. Voordat tot uitvoering kan worden overgegaan van de in het faunabeheerplan beschreven maatregelen, moet eerst een ontheffing worden verleend. Deze ontheffing is wel op rechtsgevolg gericht. Daartegen staat dan ook bezwaar en beroep open.

Vragen?

Heeft u naar aanleiding van deze brief vragen, dan kunt u contact opnemen met de Opgave Groen van onze provincie. De contactgegevens vindt u in het briefhoofd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter

R.E. Bouius - Riemersma, MBA MCM, secretaris

⁵ Zie uitspraak van 20 maart 2019, ECLI:NL:RVS:2019:875, r.o. 7.

Bezwaar

Degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken kan tegen dit besluit binnen zes (6) weken na de verzending daarvan een bezwaarschrift indienen bij Gedeputeerde Staten, Postbus 20120, 8900 HM in Leeuwarden.

Het bezwaarschrift moet ten minste bevatten:

- a. de naam en het adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
- d. de gronden van het bezwaar;
- e. de handtekening van de indiener.

Meer informatie over de bezwaarschriftenprocedure vindt u op www.fryslan.nl onder "contact", of u kunt bellen met het secretariaat van de bezwaarschriftencommissie, tel. 058 – 292 59 25.